

ושבועה אין לי עליך" [ובגמרא יבואר מאיזה שבועה פטרה], אין יכול להשביעה.

אבל משביע הוא את יורשיה, אם גרשה ומתה, ובאו יורשיה לגבות כתובתה, נשבעים שבועת היורשים, שלא פקדתנו אמא קודם מותה.

וכן משביע הוא את הבאים ברשותה, אם מכרה את כתובתה לאחרים והתגרשה ומתה⁽¹¹⁵⁾, נשבעים הלקוחות שבועת היורשים.

אך אם כתב לה — "נדר ושבועה אין לי עליך, ועל יורשיך, ועל הבאים ברשותך", אינו יכול להשביעה, לא היא, ולא יורשיה, ולא את הבאים ברשותה.

אבל, יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאים ברשותה. כיון שאביהם לא פטרן אלא ממנו ולא מיורשיו.

ואם אמר האב — "נדר ושבועה אין לי ולא ליורשי ולא לבאים ברשותי, עליך ועל יורשיך ועל הבאים ברשותיך", אינו יכול להשביעה, לא הוא, ולא יורשיו, ולא הבאים ברשותו, ואינם משביעים לא אותה, ולא את יורשיה, ולא את הבאים ברשותה⁽¹¹⁶⁾.

משביעה כל זמן שירצה שלא לקחה מנכסיו כלום.

אבל אם לא הושיבה חנונית, ולא מינה אותה אפוטרופיא, אינו יכול להשביעה שלא לקחה מנכסיו. זו דעת חכמים.

אך רבי אליעזר אומר: אף על פי שלא הושיבה חנונית, ולא מינה אותה אפוטרופיא, הרי זה משביעה כל זמן שירצה.

משום שאין לך אשה שלא נעשית אפוטרופיא שעה אחת בחיי בעלה על פילכה ועל עיסתה.

אמרו לו חכמים: אם אתה אומר כן — אינה יכולה לחיות עמו, כיון שאין אדם דר עם נחש בכפיפה.

ובברייתא זו הלא מדובר שלא השביעה שבועה נוספת על אפוטרופוס, או חנוני, ואם כן שמע מינה שרבי אליעזר סבר — אפילו לבתחלה יכול להשביעה על פלכה ועיסתה.

ומסקינן, שאכן שמע מינה כך.

מתניתין:

הבעל שכתב⁽¹¹⁴⁾ לה לאשתו — "נדר

כל דהו סגי כדי לפוטרה מן השבועה.

115. דוקא אחר מותה. אבל בחייה אינם גובים עד שתשבע היא עצמה. כיון שלא פטרה מן השבועה אלא כשהיא באה לגבות לעצמה. על ידה או על ידי שלוחה. אבל לא לגבי לקוחות שלה. ריטב"א.

116. כתבו הראשונים — שגם במקום שאין ליורשים זכות להשביע אותה, הני מילי לענין

והתוספות הקשו עליו, הלא מסקנת הגמרא בשבועות שמגלגלים משבועה דרבנן ולא מצינו תנא שנחלק על זה?

ולכן פרשו התוספות — דעת תנא קמא, שאין משביעים את האשה על פלכה ועיסתה, אפילו על ידי גלגול כדי שלא תהיה קטטה בבית, שתאמר האשה — מתוך שאתה מדקדק אחרי כל כך, איני יכולה לדור עמך.

114. לאו דוקא אם כתב. אלא אפילו באמירה